GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 84. **Brasiovu 12 Decembre 30 Novembre** **1875.**

Basericʼa romanésca in lupt'a cu reformatiunea.

(Fragmentu historicu cititu in sied. societatei acad. romane din 12/24 Sept. a. c.)

(U r m a r e).

Pana pe la a. 1668 turcii si tatarii arsera de dóue-ori monastirea, baserica si resiedenti'a archiepiscopésca din A. Iuli'a. Poporulu nu era in stare de a le restaura, ca-ci se afla storsu pana la meduva si totu-odata selbatacitu. Sava cerù in acelu anu permissiune dela Apaffy, cá se piece impreuna cu frate-seu la cersite in tierile orthodoxe cu scopu de a reedificá Sionulu romanescu din Transilvani'a. Ei se decisera a strabate pana in interiorulu Russiei. Trecùndu pe la Smolensk ajunsera la Moscua, unde tiarulu Alexiu Michaelovíciu tatalu lui Petru I. celu mare li coprense fórte bene, si dandu-le intru ajutoriu pe boiariulu Artemonu Sergieviciu, le deschise cale larga pentru cá se póta face collecte de bani, éra pe Georgie l'a pusu se siéda intre boiarii imperiului, precum scrie insusi elu in biografi'a frate-seu, a metropolitului.

Pe catu tempu metropolitulu Sava II. petrecuse in Russi'a, superintendentele calvinescu Michailu Thofeus se folosí de tóte midiulócele si tóta influinti'a sa ce avea la curte si la consiliarii principelui, cá prim'a persóna basericésca a calviniloru, pentru cá de un'a parte se mai traga pre cativa protopopi la calviuia, éra de alt'a se scótia dela Mich. Apaffy unu edictu, prin care metropolitului se'i fia interdisu a mai hirotoní preoti fora permissiunea calvinului, se i se tale si un'a parte considerabile a veniturilloru basericesci. La intórcerea sa metropolitulu se planse lui Apaffy in contra nóueloru mesuri tiranice; déra nu potù scóte dela elu mai multu, decatu susu memoratulu edictu din 1673, si acesta inca abia dupa cinci ani. Numai dupa-ce superintendentele calvinescu se apucà se restórne chiaru si cultulu divinu alu basericei nóstre si anume se opresca servitiulu santei liturgii cu tóte celelalte parti ale cultului si alte datinei basericesci, adeca abia dupa siepte ani dela reintórcerea mitropolitului din Russi'a, Apaffy prin edictulu seu de dato Alb'a-Iuli'a 30 Decembre 1675 subscrisu de elu si de secretariulu seu Ludoviou Lugasi, unulu dintre renegatii dela Banatu, mai infrenà cevasi fanatismulu popiloru calvinesci prin cuventele: „Noi nu amu datu pana acum'a nimerui volia cá se impedece (pe clerulu romanescu) in usulu libertatiloru castigate dela antecessorii nostri de gloriósa memoria;“ apoi mai la vale demanda strinsu, cá „basericele romanesci orientali, preotii si protopopii se nu se smulga dela scaunulu basericei orientali, de acumu si in viitoriu,“ éra veniturile lui cele usitate, adeca cate unu bietu florinu dela fia-care preotu, se nu i se mai micsioredie, si se fia lassatu in pace cá se'si póta restabilí basericʼa si monastirea, si in fine, cele rapite din veniturile mitropolitului se i se restitue etc.

Acestu rescriptu domnescu a trebuitu se intiepe reu pe superintendentele calvinescu, de acea se pare, ca si-a pusu petiorulu in pragu, cá se pérdia pe Sav'a. Numai asia ne potemu esplica esirea diplomei din 24 Octobre 1679, prin care Apaffy confirma de nou pe Sav'a II. in scaunulu mitropoliei, cu dreptulu de a'si pune elu preoti si protopopi. Este invederatu, ca Sav'a II. vediendu'si scaunulu subminatu, a facutu totu ce a sciutu pentru cá se'si castige confirmatiune nóua.

Acea lupta desperata dintre mitropolitu si calvini, care durase aprópe 24 de ani, trebuea se se termine odata intr'unu modu óre-care. Ea se si terminà, inse in modulu celu mai tragicu pentru mitropolitu, baserica, clerù si natiune. Vediendu calvinii, ca pe cale drépta nu mai potu resturna pe Sav'a II., care acumu era conoscutu si in afara la curtile dela Vien'a, Mosc'a, Cracovi'a, Bucuresci Iassi, se punu pe intrige. Doi renegati, anume Vladu Székely consangéneu de aprópe alu mitropolitului si Stefanu Nalatiu, ómeni rapaci, cari insetà dupa averea mitropolitului, conspira cu superintendentele calvinescu, si castiga pe unu blastematu de popa romanescu din Vintiu-de-diosu, cá se marturisésca contra lui Sav'a, ca ar' fi avutu a face cu un'a muliere, -lu denuntia la principe si jura in capulu lui. Indata dupa acesa Thofeus midiulocesce mandatu de aresta in contra lui Sav'a si a fratelui seu. Mitropolitulu era betranu si suferea greu de podagra in patu. Cu tóte aceste, inimicii sei -lu punu pe unu caru si'lu ducu dela A. Iuli'a la Ernutu (camu cale de 1 di), unde petrecea principele Apaffy cu tóta curtea si cu consiliarii sei. Pe Georgie -lu dimittu, inse sub conditiune, cá se descopere averile sale si ale frate-seu. Georgie se folosí de libertatea sa cá se alerge pe la magnatii tierei, cá dóra ar' poté se scape dela martiriu pe frate-seu. Din combinarea unoru documente esse, ca Georgie castigase pe mai multi magnati din oppositiune in partea fratelui seu, nu inse pe maioritatea consiliariloru. Intrigele si cercetarile impreunate cu tortura au duratu multu. De una parte tiranii cerea dela Georgie sume mari de rescumperare pentru capulu mitropolitului, éra de alt'a pe acesta 'lu fortiá cá se'si abjure credenti'a se religiósa; déra Sav'a, care era bunu theologu, se apará cu sententie din S. Scriptura. In fine dupa ce Georgie scapà cu ochii scaldati in lacrime prin passulu Vulcanu in Romani'a mica si de acolo dreptu la Pórt'a otomana, calvinii luara pe mitropolitulu Sav'a si-lu batura infricosiatu. Mich. Cserei, unulu dintre cei mai buni chronicari ai acelei epoce, de si boiariu calvinu si elu, totusi descrie acelu casu cu péna irritata si camu cu aceste cuvente: Principele cá omu simplu ce era, crediù tóte. Pe Georgie -lu tramisera cá se mai adune din Romani'a trei mii de taleri bani de rescumperare, éra vediendu ca numai vene, scósera pe bietulu archiereu nepotintiosu si innocente numai in camasia si ismene, apoi atata -lu batura cu biciulu, pana candu se rupsera de pre elu camasia si ismenele si'i cadiù carnea de pre siediutu, din care causa nu-si mai poté tiené nici necessitatile firesci, ci le facea sub elu, pana ce in fine trebui se móra de acele batai, éra averile lui le impartira intre ei Vladu Székely si Stefanu Nalatiu. „Neaudita crudelitate fiorósa si paganeésca, adauge Cserei, apoi inchiaie spunendu, ca Sierbanu voda din Romani'a fusese decisu a nu lassa lucrulu acela neresbunatu, si ca elu nuntiase principelui Apaffy, ca de l'ar' costa pana la una suta de mii de taleri, va midiuloci la sultanulu detronarea lui; déra nu se facù nimicu din partea lui Sierbanu *). In conventiunea inchiata in 21 Aug. 1681 la Constantinopole intre Const. Brancovanu, pe atunci agente diplomaticu (Kapu-Kiehaia) alu lui Sierbanu-Cantacusinu si intre doi magnati ardeleni refugiati, anume Vladu Ciacu [*)] si Christoforu Pascu, acestia se obliga, ca de -si voru ajunge scopulu (adeca de a resturna pe Apaffy), voru lucra pentru restaurarea drepturiloru basericei romanesci si resiediarea mitropolitului Sav'a II. in scaunulu si honórea sa. In altu documentu acelasiu Vladu Ciacu pune juramentu pe numele Santei Treimi catra G. Brancoviciu, pe care'lu numesce nepotu, ca va lucra pentru acelasiu scopu cu elu, nedespartitu, pe viétia pe mórte. Aici este de insemnatu, ca Georgie scapase pe acesta si pe mai multi boieri transilvani cu mari sacrificia din captivitatea turcésca.

Incercarile de a resbuna martiriulu lui Sav'a II. au remasu pentru atunci desierte, éra inemicii au mersu inainte. La mandatulu superintendentelui ungurescu alu calviniloru se convocà sinodu mare din protopopi si preoti, cá se judece pe mitropolitulu loru si se aléga pe altulu. S'a intemplatu si acumu intocma cá cu mitropolitulu Ilie Iorestu. Sinodulu adunatu la comanda degradà pe mitropolitulu Sava, éra in loculu lui alese pe Iosifu Budeanu, pe care-lu si confirmà Apaffy totu sub conditiunile specificate mai in susu, formulate in 19 puncte, si'i luà juramentulu pe acele. Acea diploma de confirmatiune pórta dat'a din 28 Dec. 1680 **).

Din una diploma a imperatului Leopoldu I. din 7 Iuniu 1683 aflamu, ca mitropolitulu Sav'a II. pana in acelu anu se mai afla in viétia, pentru-ca imperatulu -lu inaltia pe elu si pe frate-seu Georgie la rangu de baroni; déra din alta diploma imper. dela 20 Sept. 1683 se pare ca intr'acea morise. Mosii nostri septuagenari ne spunea din cele ce sciá si ei dela mosii loru, ca mitropolitulu Sava II. fusese batutu odata cu vena de bou in curtea resiedentiei din Blasiu, care pe atunci era proprietate a dómnei Anna Bornemissa soci'a principelui M. Apaffy, unde acesta petrecea bucurosu din cau'a aerului si a vinului bunu. Atunci martirulu Sava scolandu-se dela pamentu a disu cuventele acesta: Dumnedieule alu parentiloru nostri, fà cá pamentulu acesta pe care se varsa sangele meu, se ajunga in proprietatea romaniloru! Dupa 58 de ani resiedinti'a dela Blasiu si dominiulu ce'i appartiene, era alu statului, dela care trecù prin diploma de donatiune imperatésca, in possessiunea unei mitropolie romanesci cu monastire, la care successive se adaugera diverse institute nationali si religióse, precum seminariu de clerici, scóle primarie, gimnasiu, liceu, scóla pedagogica, scóla de fetitie s. a. Pios'a posteritate venerédia acele cuvente a le lui Sav'a cá profetia implinita.

(Va urmá.)

---

*) A se vedé Chronic'a lui Mich. Cserei, a carei parte mare se publicà si in „Transilvani'a“ din a. 1869 dela nrii 3—24, anume despre Sav'a la nr. 16.

*) Strabunu alu familiei comitiloru Csáki din dilele nóstre.

**) A se vedé acésta diploma in Acte si Fragmente pag. 60 et seqq., insocita de notele dlui Cipariu. Aceeasi diploma se retipari si in Archivu nr. 32 din 5 Febr. 1870. Lectoriulu va face fórte bene, déca o va citi pe acésta la locurile citate, unde va vedé si pretiósele note ale d-lui Cipariu.

Pessimismulu la alte popóra.

D-vóstra tieneti una, ca pessimismulu ar' fi inceputu se se intinda si se strabata prin sange cá si veninulu ce omóra cu incetulu, cá pe pop'a Ganganelli. Amu negatu eu vre odata, ca pessimismulu este acilea, si ca elu lucra inainte? Déca l'asiu fi negatu, nu l'asiu combate la tóta ocasiunea. Pessimismulu e desperatiunea, e renuntiarea la vietia, este sententi'a de mórte ce-si face omulu insusi. Déra scésta e poltroneria. Romanii dicu, ca le merge fórte reu, in Transilvani'a, in Ungari'a, in Bucovin'a. Eu adaugu: Nu se póte mai reu. Si cu tóte aceste nu potu se suferiu aceste valetaturi femeiesci. Candu ne-ar' merge numai nóue reu si fórte reu, calea-valea, asiu mai tiené póte si eu „isonulu" cumu dicu cantaretii grecesci, cu reeu, reeu, reeu. Numiti-mi inse din imperiulu intregu unu singuru poporu, care se nu se vaiere mai amaru decatu cei mai desperati pessimisti ai romaniloru. Mergeti si petreceti in provincii, tienuturi si comune locuite de cele dóue popóra care au incalecatu preste celelalte optu; deschideti ochii, trageti cu urechi'a, pe necunoscute, cá se nu vi se para, ca ar' jocá vreo rola de faciaria; vedeti si ascultati pe germani si pe maghiari, insemnati-ve macaru numai injuraturile si blastemele, care esu din gurile loru. Nu aveti timpu séu vóia se faceti asemene experimente? Lusti déra a mana diariale loru, diece, dóuedieci, o suta, cititi negru pe albu manifestatiunile pessimismului si ale ultimei desperatiuni. Nu care cumu-va se ve orbésca si insiele lustrulu din afara, sub care se ascunde adesea miseri'a, calamitatea, pecatulu si crim'a. Se-mi numiti unu singuru diariu mai de dómne-ajuta din Vien'a, Prag'a, Gratiu, din Budapest'a, Presburgu, Temisiór'a, Clusiu, Sibiiu, Brasiovu, nemtiescu séu ungurescu, care se nu fia ingrecatu de veninulu pessimismului. Tóte -ti spunu cu voce tare, ca tieranii germani si maghiari au ajunsu in partea cea mai mare la sapa de lemnu; tóte -ti numera mille de professionisti deveniti proletari, si nu e di lasata ce Ddieu, in care diariale cetatiloru comerciali se nu-ti presente cathalóge de fallimente nóue, si sume de mosii si case puse la toba prin executiuni de mii si sute de mii; nobili, baroni si grafi, aruncati afara din vechile loru patrimonii. Audi acolo, grafi si baroni ajunsi cá se iè lumea in capu, se tréca in Americ'a pentru-ca aici le este rusine se se applice in calitate de conductori, de provisori, de cocieri. La ce amu ajunsu, cá se vedemu pe biét'a baronéssa mergundu pedéstra dela unu satu la altulu, cu cismele in mana, cá se nu le strice prea tare pe drumulu celu tinosu, éra pe dómn'a vice-spanéssa de odeniora tramitiendu la lelea Ilén'a, cá se-i dè dóue litre de lapte la mamaliga ce o ferbe si mesteca ea cu man'a sa. Noi strigamu neincetatu, ca nu avemu teatru si avemu dreptate, aruncati inse ochii si in teatrele loru, odeniora indesuite, éra astadi desierte, si sarmanele loru trupe de actori peregrinandu cá vai de ei, flamandi si golani, cá si cumu ar' fi scapatu din captivitatea tatariloru. Ascultati tiepetele de dorere esite din gurile deputatiloru dela Galiti'a, Moravi'a etc. in parlamentulu austriacu asupra tiraniei usurariloru. Vedeti cumu hidr'a pauperismului impresóra palatele Vienei. Numerati, déca poteti, sinuciderile cate se commitu pe fia-care luna. Ungari'a e plina de hoti, tetiunari si assasini, de executiuni prin legea stataria. Chiaru paricidiulu nu mai e raritate; fetiorulu omóra pe tata si pe mama, barbatulu pe femei'a si femei'a pe barbatu. Priviti la ruinele intreprinderiloru industriali si proletariatulu fugatoriu pe pamentu.

Déra ce ne perdemu tempulu prin descrierea calamitatiei altora, candu se potu reproduce cuventele unuia din rechii deputati ai dietei ungaresci, carele intre alte multe dice: Ori-unde ne intórcemu, damu preste desperatiune absoluta. Tóte illusiunile cate ni le facuseramu, au disparutu si au remasu numai intristarea omoritória de sufletu. Ocupatiunile nóstre diurne decurgu fora consciinti'a de sine, in modu mechanicu; desperatiunea este calaus'a loru. Nicairi vreo stea pe horizontele negurosu. Preste totu intunerecu, descuragiu, desperatiune. Óre inse avemu noi maghiarii causa justa cá se desperamu? Se intrébe deputatulu, apoi totu elu -si dá respunsulu, manendu pe lectori la diet'a terei, in care, dice densulu, ca s'a incuibatu calamitatea (a nyomoruság), inemic'a cea mai periculósa, de care nu potemu scapa, pe care nu o potemu scutura nici departa, ci es -si cere victimele, cá unu Molochu, si ne apasa sufletele cá nisce visuri grele de nópte. Ori-ce facemu, acea fantoma, acea iasma afurisita, adeca calamitatea publica, se tiene pe urm'a nóstra.

Tempulu gigantiloru nu mai vine. Semidiei nu se mai nascu. Vreunu Moise nu mai appare, cá cu vergeu'a sa se despice marea rosia, se trecemu pe uscatu in pamentulu promissiunei.

Deputatulu ungurescu mai continua cu confessiunea pecateloru adaugundu: Amu facutu familii intregi fugatórie pe pamentu, incatu adi mane nu voru mai sci unde se-si plece capulu. Multime parinti de familia incarunti'ti in labóre, astadi aruncati din functiune, -si petrecu noptile fora somnu, din causa, ca mane nu mai au bucatura de pane pentru copii. — De unde se faca acei functionari nefericiti vreo economia, candu platisiór'a loru ajungea numai pe catu se nu péra de fóme cu si loru. Noi (maghiarii) amu rapitu cea din urma bucatura de pane din gur'a copiiloru de contribuenti. Pe agricultori ii spoliaramu de cea din urma vita cu care ar' fi mai potutu ará. Pe professionisti 'iamu lipsitu de midiulócele vietiuirei. Spiritulu de intreprindere'lu sugrumaramu prin enormele dari insupportabile aruncate pe veniturl. Mai in scurtu, noi alergaramu (in acesti optu ani) prin tiéra cá si unu organu devastandu si resturnandu totu ce ne stete in drumu. Si pentru ce tóte aceste? Nu mai cá se indopamu gur'a leului, care se numesce Deficitu.

Déra sciti voi, care va fi deficitulu celu adeveratu inca si pe anulu venitoriu 1876? Totu 30 (treidieci de milióne), si nu mai pucinu, -si respunde dn. deputatu. Se nu se insiele nimeni prin maiestrit'a gruppare a cifreloru, ca-ci deficitulu va fi totu 30 de milióne, adeca atata, pre catu acésta tiéra nu póte supporta nici-odata. Dialectic'a de advocati in parlamentu si frumósele frase ale ministriloru se nu ne seduca; ei suntu datori se vorbésca asia cumu ii audimu vorbindu, ca de aceea suntu ministii ungaresci; adeverulu inse este, ca vomu fi siliti a ne inchina Vienei si a renuntia la multe jocarii de ale nóstre, care sunt fórte scumpe, intre care la loculu antaiu este si institutiunea militiei territoriale (Honvéd).

Aceste expectoratiuni doreróse le citimu astadata, nu in vreunu diariu de cele mari, ci in unulu din cele mai modeste, care pana acilea nu prea cutedá se scria asia, precum scriá buna-óra com. M. Lonyay in organulu seu „Reform" inainte cu 2—3 ani; le-au ajunsu inse la toti sp'a la gura si pumnariulu in cósta *).

Ei, bine, si apoi déca „domnii" au desperatu, trebue óre se desperamu si noi? Departe se fia. Au mai dusu parintii si mosii loru de nenumerate-ori tiér'a pe marginea abissului, au mai fostu si falimente de statu, unde poporulu din 10 au lustu 2, si 20 din 100, unde omenii se trantea de pamentu si femeile bocindu-se -si smulgea perulu din capu (1811); cu tóte aceste, écca-ne, noi totu aci suntemu, nu amu disparatu de pe acestu territoriu, pentru-ca totu ne mai remase unu capitalu: alu bracialoru. Spoliati din nou, ne vomu apuca érasi de lucru, precum ne apucaramu dupa selbatecele devastatiuni, arderi de atatea comune, spoliatiuni de districte intregi, prefaceri in cenusia a suteloru de milióne representate prin notele Kossuthiane in 1849.

---

*) „Marmaros" din 20 Novembre nr. 93.

Brasiovu 11 Decembre st. n. 1875.

Adunarea legislativa din Budapest'a n'a gatatu inca cu votarea milióneloru, dér nu este tocmai tare departe de capetu. De insemnatu este, ca bugetulu ministrului de justitia n'a provocatu mari divergintie de pareri. Cu privire la acestu bugetu atatu oratorii din opositiune, catu si cei din castrele financiari si chiaru si ministrulu de justitia s'au intrunitu in unu punctu, si anume in punctulu, ca justitii'a la noi este scumpa, dér plina de defecte si catu se póte de rea. Din acestu motivu opositiunea nu vrú se voteze bugetulu, inse mamelucii lu-votara sub cuventu, ca ministrulu de justitia va face totu ce i sta in potintia intru ameliorarea justitiei. Si ce e dreptu, ministrulu promise a face multe, inse numai déca i se voru da bani de ajunsu. De aici se vede, ca milióne din bugetu sunt destinate numai spre a sustiené justiti'a asiá rea si defectuósa si mai departe, cá se nu ajungemu odata se dicemu, ca erá reu cu reu, dér e mai reu fora de reu.

Inse indata dupa bugetulu ministrului de justitia a urmatu alu ministrului Béla Szende, care se ocupa cu aperarea tierei, concrediuta nadragariloru rosi. Inse bugetulu honvediloru a provocatu mari debateri. Deputatulu Uerményi, care se tiene de castrele lui Sennyey, a tienutu unu discursu, prin care si-a aprinsu paie in capu cu toti cei ce credu, ca Ungari'a fora de honvedi este perduta. Dupa convictiunea d-lui Uerményi honvedimea in organisatiunea sa actuale nu corespunde nice scopului militariu, nice celui nationalu. Unu esercitiu de optu septemani nu este de ajunsu spre a face din matahale soldati in intielesulu strinsu alu cuventului, éra faptulu, ca ministrulu pentru aperarea tierei tiene cavaleri'a de honvedi cate siepte luni in arme, este cea mai flagranta calcare de lege. Tiér'a nu póte suportá luxulu ce se face cu intretienerea duoru armate, pentru acesa ar trebui cá toti recrutii se servésca mai antaiu in armat'a comuna si numai cá soldati serviti si bine instruiti se intre in armat'a pentru aperarea tierei.

Aperatorii honvediloru dicu, ca acésta institutiune, care este fal'a si decórea natiunii maghiare, este necessaria spre a nu lasá pre nemti se impinga desvoltarea dualismului in directiune centralistica, cá si candu, vedi dómne, nemtii ar portá mare frica de honvedi. Ba ministrulu Tisza fece lui Uerményi si obiectiunea, ca vrè se despoia natiunea maghiara de institutiunea cea mai scumpa.

Diariulu „Pesti Napló" este inse si mai violentu; elu numesce partit'a lui Sennyey „negru-galbena", éra pre Uerményi lu face chiaru aliatu alu lui Helfert, care publicá dilele trecute o brosiura contra ungurilor. Écca ce dice acestu diariu despre partit'a conservativa: „Acésta partida insulta aspiratiunile cele mai indreptatite ale natiunii numindu-le „idei de predilectiune;" ea este periculósa, pentru ca vrè se ajunga la putere, inse nu prin increderea maioritatii patriotiloru, ci cu ajutoriulu strainiloru; ea -si cauta amici si aliati in Vien'a in sinulu partidei militari si alu celei pretutiesci, adeca in sinulu reactiunii. Inse déca totusi vrè se ajunga la potere si fora voi'a natiunii, atunci ea n'are spre acestu scopu altu mediulocu, decatu lovirea de statu, ajutoriulu austriacu si scutulu militariu. Dér acestu mediulocu n'are curagiu a-lu aplicá, pentru aceea ar fi mai bine se taca."

Cestiunea imprumutului, despre care amu vorbitu in numerulu precedentu nu este tocmai asiá de curata, precum ni s'a presentatu la inceputu. Se vede ca ministrulu de financie in adinsu a voitu se imbete lumea cu apa rece cá asiá se scape mai usioru cu imprumutulu celu micu ce l'a facutu numai cá se occopere, asiá dicundu, esegintiele momentane ale statului, si totusi se faca pre lume se créda, ca creditulu Ungariei este inca asiá de mare, incatu i se imbiia sutele de milióne aprópe fora interesse. Inse dupa cum s'a descoperitu mai tardiu, lucrulu nu sta tocmai asiá. D-lu ministru Széll a voitu, ce e dreptu, cá se faca unu impru-

mutu de 300 milióne, dér fiindu ca consortiulu Rothschild voiá se iè Ungariei si pieles pentru acesti bani, asiá d-lu ministru s'a multiumitu d'ocamdata si cu 40 de milióne, spunendu apoi lumei, ca celelalte milióne le va contrege mai tardiu. Si noi credemu, ca Ungari'a va mai contrage inca multe milióne dela judani, dér totu-odata credemu si acea, ca in fine Ungari'a va plati acele milióne judanesci nu numai cu pretiulu independintiei sale' ci chiaru cu esistinti'a sa.

DISCURSULU

deputatului romanu **Partenîu Cosma,** pronunciatu in siedinti'a dela 3 Dec. a. c. a camerei Ungariei, cu ocasiunea discussiunii speciali asupra bugetului ministeriului cultelor si alu instructiunii publice.

Onorabila Camera! Mai inainte de tóte trebue se enunciu, ca sum'a preliminata spre scopulu instructiunii publice si aprobata si din partea comisiunii financiarie nu numai o votezu, ci asiu dori chiaru se o mai immultiescu. Prevedu ce e dreptu ca prin acésta enunciatiune me espunu obiectiuni, cumca chiaru acum in er'a economisarii cu ori-ce pretiu me vedu indemnatu a propune sporirea erogatiuniloru; pentru acesa voiu se observu, ca positiunea, ce voiu se o propunu spre primire, nu este nice nona in bugetulu nostru, si nice nu este de natur'a, de a se poté eliminá de acolo numai din punctulu de vedere alu economisarii; din contra ea a formatu si mai inainte o rubrica regulata in bugetu, o rubrica, ce din punctulu de vedere alu instructiunii publice este fórte necessaria si care s'a stersu de acolo din nisce motive, ce n'au intru nimicu de a face cu caus'a instructiunii. Dela restituirea constitutiunii patriei nóstre incóce, intre institutele medie, ce primescu ajutórie din partea statului, se vedea de regula figurandu si gimnasiulu romanu din Brasiovu, ca o positiune fixa, pre care guvernulu constitutionalu o primise in bugetu dela guvernulu de mai inainte dimpreuna cu o multime de alte positiuni, cari inca si astadi se afla acolo la loculu loru. Pana candu erá ministru de instructiune fericitulu baronu Iosifu Eötvös, care pentru prim'a data a primitu in bugetu acésta positiune, nimenui nu i-a plesnitu prin minte, cá se o scormonésca si elimineze, ci ea se votá neconditionatu pre fia-care anu. Inse in anulu 1871 intr'unu momentu nefericitu camer'a s'a sufulcatu si la propunerea comisiunii financiarie a legata de acésta positiune bugetaria nisce conditiuni asiá de grele, pre cari o confessiune, care-si respectéza autonomi'a sa, nu potea se le implinésca.

Atunci s'a decretatu, cá gimnasiulu romanescu din Brasiovu numai sub acea conditiune se i se dè subventiune, déca guvernulu va capetá dreptulu se partecipe la numirea professoriloru in proportiunea, in care contribue la salarisarea acelor'a. Acésta conditiune la vedere pare a fi ecuitabila, inse in fondu ea totusi are partea sa grava, ce isbesce in drepturile autonomice, si pentru acesa, dupa parerea mea, o beserica ce -si are autonomi'a sa nice nu o póte implini. Nice beseric'a protestanta n'a primitu la tempulu seu cu pretiulu autonomiei sale unu beneficiu séu o subventiune multu mai mare dacatu acést'a, si asiá prin unu refusu justu si justificatu si-a castigatu stim'a si respectulu lumei intregi. Este de prisosu, credu, cá se mai spunu, ca gimnasiulu romanu din Brasiovu este confessionalu. Pre acestu gimnasiu l'a infiintatu pre la an. 1850 o comunitate bisericésca gr. orientale de acolo cu ajutoriulu si concursulu comerciantiloru romani din Brasiovu, si acésta comunitate bisericésca lu sustiene dupa potintia pana in diu'a de astadi, éra dreptulu de suprema inspectiune, afara de inspectiunea suprema a statului, care este asecurata prin lege, lu-are consistoriulu metropolitanu gr. or. romanu din Sibiiu. Acestu institutu se afla deci in mani solide si sta sub inspectiunea unei corporatiuni morali, contra careia nu s'a facutu nici-odata si nice intr'o privintia vre-o esceptiune.

Beseric'a autonoma, avendu in vedere legile sale fundamentali, n'a potutu considerá conclusulu onorabilei camere de altu-ce, decatu de ce a trebuitu se-lu considere, adeca de o denegare espressa a subventiunii, si asiá in locu se lase cá se i se scribésca drepturile autonomice, mai bine n'a primitu banii oferiti sub conditiuni neacceptabile, ci i-a lasatu in vistieri'a statului, unde dela 1871 se fruptifica pana in diu'a de astadi. In anulu 1872 subventiunea gimnasiului romanu de Brasiovu s'a ivitu de nou in bugetu si s'a si votatu, firesce, cu conditiunea de mai inainte, inse nice atunci nu s'a potutu primí, asiá a disparutu de acolo.

Som detoriu a enunciá in numele dreptatii, ca d-lu ministru de culte si instructiune publica, care prin positiunea sa este celu mai competente in asemeni cestiuni si care chiaru in urm'a positiunii sale canósce mai bine drepturile bisericeloru autonóme, — nici-odata n'a propusu si n'a potutu propune acésta conditiune restringutória. — Conditiunea acést'a a descoperit'o omnipotinti'a comisiune financiar'a din acelu tempu, dér nu din motive didactice, ci din motive politice reu intielese, éra camer'a, nefiindu informata cum se cade despre starea lucrului, a acceptatu propunerea comissiunii financiarie.

Si cumca pre de o parte camer'a n'a fostu bine informata despre starea lucrului atunci, candu a luatu conclusulu referitoriu la subventiunea gimnasiului romanu din Brasiovu, si cumca pre de alta parte beseric'a autonoma n'a potutu face alt'a, decatu ceea ce a facutu, — voiu probá indata cu legea in mana. — Aici este, domniloru, statutulu organicu alu bisericei gr. orient. romane, sanctionatu de Maiestatea sa Domnitoriulu in 28 Maiu 1869. — Punctulu primu alu dispusetiuniloru generali din acestu statutu organicu dice urmatóriele: „Beseric'a romana gr. orientale din Ungari'a si Transilvani'a, cá beserica independenta si asecurata si prin art. de lege 9 din 1868, -si va regulá, dirige si administrá independinte affacerile sale bisericesci, scolarie si fundationali in tóte partile sale constitutive dupa sistemulu de representatiune si pre basea dreptului seu canonicu, fora cá se altereze si restringa dreptulu de suprema inspectiune alu Maiestatii sale." — Éra punctulu alu duoilea contiene urmatóriele: „Mai susu atinsii factori si parti constitutive ale metropoliei se voru ingrigí din bunu tempu de mediulócele necessarie pentru ajungerea scopuriloru bisericesci, scolarie si fundationali, si intru catu nice cu ajutoriulu collectiuniloru ce s'ar face in sinulu metropoliei si chiaru si afara de acést'a li-ar succede se accopere spesele recerute, atunci au de a cere ajutoriu dela statu."

Deci, precum binevoiti a vedé de aici, beseric'a gr. orientale romana este indreptatita, a primí spre scopuri de cultura ajutórie dela ori si cine, fia din sinulu metropoliei séu afara de acést'a, fora cá drepturile sale autonomice se suferia prin acést'a vre o scirbire séu vetemare. Inse pre de alta parte si statulu este ingagiatu a-i dá subventiune in casuri anumite, si déca va avé de cugetu se dè acestu ajutoriu, atunci se faca acést'a in sensulu legii sanctionate intre limitele autonomiei, fora de a pretinde, cá in schimbu pentru acelu ajutoriu séu subventiune beseric'a se renuncie la drepturile sale autonomice.

Este deci evidentu, ca acelu conclusu, prin care subventiunea recunoscuta de necessaria fu suppusa la nisce conditiuni, ce lovescu in dreptulu de autonomia, nu s'a potutu aduce decatu numai cu ignorarea drepturiloru fundamentali sanctionate de Domnitoriulu la propunerea guvernului constitutionalu; inse dupa parerea mea, o camera mai bine informata póte modificá acelu conclusu si trebue se-lu si modifice mai vertosu acum, candu impregiurarile s'au schimbatu si affacerea a intratu in unu stadiu noe.

Denegandu se in modulu acest'a bisericei autonome subventiunea, ce o primise in cursu de mai multi ani si pre care i-o accordase si guvernulu absolutu, — representatiunea gimnasiului, spre a poté sustiené acestu institutu s'a apucatu si pre basea acestei legi cardinali a imploratu pre calea publicitatii ajutoriu dela tóta lumea statu din cuprinsulu metropoliei, catu si afara de acést'a. In urm'a acestei implorari guvernulu statului vecinu veni intru ajutoriulu bisericei gr. or. romane din Brasiovu, cá patróneí gimnasiului, cu o subventiune de 15 mii lei, ce e nesperatu necessaria pentru sustienerea acelui institutu.

Acést'a s'a intemplatu in publicitate, la vederea lumei. Guvernulu nostru nu numai ca a avutu cunoscintia despre acésta subventiune, ci a fostu chiaru mediulocitoriulu si, pentru ca guvernulu romanu tramitea subventiunea la loculu destinatiunii sale pre calea ministeriului nostru de esterne. Asiá a duratu acést'a pana in anulu curinte.

Cu ocasiunea desbaterii bugetului pre anulu acest'a guvernulu romanu voi se asecure acésta subventiune pre sam'a institutului odata pentru totudeun'a si asiá a presentatu camerei din Bucuresci unu proiectu de lege in acestu respectu, care proiectu inse a intempinatu, ce e dreptu, mare opositiune, inse in fine totusi a intrunitu maioritatea de voturi si fu votatu. — Dér fiindu ca desbaterile se intemplara in unu tempu, candu si complicatiunile erau la culme, diurnalistic'a nóstra, care nu cunosce natur'a acestei afaceri, se apucá a o denunciá sub cuventu, ca subventiunea este contraria statului, si asiá provocá pre guvernu se o impedece si oprésca. (Finea va urmá.)

— Din Vien'a scrie „Der Osten", ca ministr. presied. ung. in camer'a din Pest'a a dechiaratu, ca Ungari'a a abnuntiatu legatur'a comuna vamale cu Austri'a, si numai atunci o va reinnoí, déca Austri'a va renuntiá la intentiunea de a mari positiunile de vama si déco va restituí Ungariei una parte a darii sale de consumu, ce vine dela consumentii ei. „Ostem" apoi intrébа: „Unde sillimu noi lucrulu? Au póte dissolutiunea acésta lua dimensiuni si mai amenintatórie? Federalismului, care vre tóte regatele si tierele, tóte nationalitatile, fora osebire egalu indreptatite, ale incorpora in organismulu unitariu alu monarchiei devenite istorice, si imputa dualistii, ca elu, federalismulu, amenintia imperiului cu descompunere, pe candu ei, dualistii, au disrupta imperiulu in 2 parti, cari se apuca a se macellari in lupt'a fratésca economica si astadi au si ajunsu se redice intre sene barierele de vama. E possibile, cá se mai remanemu in directiunea acésta? E unu desluchiatu, cine crede acésta. Nu vremu a numí nume, ca aceste su de acesi valóre. Dér', cumca trebue se vina la carma alta politica, e lucru fora tóta indoiélá. Cea de pana acum ne a ruinatu, si de acea es trebue se se retraga de pe scena."

Se implinescu preste 2 ani cei 10 ani si dualismeloru, si se face diua de pe acum. —

In Franci'a adunarea nationale a desbatutu si a primitu in 30 Nov. legea de alegere cu 632 contra la 87 voturi si in a trei'a deliberatiune, dupa-ce a fostu primitu mai nainte scrutiniulu dupa arondisementa. Gambetta cu tóta puterea cuventului remase in minoritate. Acum drépt'a facú una propunnere, cá alegerea de 75 senatori prin adunarea nationale se se faca in 13 Dec.; denumirea delegatiloru auctoritatiloru municipali pentru alegerea senatoriloru din partea departamenteloru in 19 Ian. a. v.; alegerea deputatiloru la legislativa se se faca in 13 Faur.; ér' activitatea legale a adunarii nationali presente se inceteze in 4 Martiu si nóuele camere se se intrunésca in Martiu a. viit. Adunarea nationale votá urgenti'a acestei propuneri, incredienduse unei commissiuni de 9 insi. — Bonapartistii ér' facura o demonstratiune la Belleville, unde Cassagnac tienú o cuventare decisa in favórea loru, si in contra republicei. —

Facia cu cumperarea actiuniloru canalului Suez de Angli'a, Franci'a surprinsa vré acum, cá administrarea canalului se se concréda unui sindicatu internationale, cá siguranti'a pentru comun'a folosire, si Angli'a nu se opune la acésta; ér' Lesseps apróba actionatulu Angliei. —

Adunarea nationale se ocupa de ultimele agende ale disolverei adunarii si ale nóueloru alegeri.—

In Petropole, la serbarea festinului ordinelui de cavaleri S. Georgiu se va afiá si archiducele austriacu Albrecht, care porni in 5 Dec. prin Varsiavia, si in 14 va resosi in Vien'a. Cu acésta ocasiune, se crede, ca se va defige si atitudinea, ce e de urmatu in caus'a orientale, din ambe parti, care pana acum inca nu potú reesi preste dificultatile cointielegerii.

In Itali'a camer'a deputatiloru se ocupa cu reform'a electorale. Dupa legea electorale de pana acum abia 500,000 au votu elect. in totu regatulu. Asia dep. din steng'a Cairoli propuse intr'o-ducerea votului universale pentru toti cei, cari sciu scrie si ciff si au 21 ani. De 21 ani se afla in tóta Itali'a 7,616,487 insi, dér' intre ei nu sciu scrie si ceti 4.585,969 insi. Alti doi dep. propusera etate de 25 ani si reduceerea censului, dupa care calculu ar' veni nr. alegatoriloru la 1 milionu. — Principele Humbert primi dela imperatulu Germaniei marea cruce a ordin. Casei de Hohenzollern. Semnu de bune relatiuni. —

In Hispani'a trupele regesci sub gener. Quesada pusera pe góna 12 batalióne carliste si dupa o lupta de 3 dile Pampelon'a fù liberata din manile carlistiloru. Dupa acésta victoria carlistii cu greu se voru mai reculege sub tempulu de érna.

Anglia, dupa „Pall-Mall-Gazette“ va mobilisa armat'a sa; ér' dupa „Nat. Z.“ corpulu de ingineri anglicu a si primitu mandatu a se afla pe petioru gata pentru servitiu in oriente, intocma si officirii de infanteria. La Egiptu, unde tramisese pe cassariuiu generale, pentru reguiarea finantieloru egiptene, a tramisu acum in missiune speciale pe Storkes, guvernorulu accademiei militari dela Woolwich fora indoiéla in cans'a canalului Suez, ca-ce cumperarea actiuniloru dela Redifulu a pusu in man'a Angliei poterea dispunetória, protectóri'a séu celu pucinu conducatória asupra folosirei lui „Republique Français“, tiene, ca Anglia prin acésta cumparare a datu semnulu impertirei orientelui si a incuragiatu si alte complicatiuni, ce se potu urmá in oriente. „Times“ mai eri facuse alusiune la una complicare, improspetandu, ca imp. Nicolae alu Russiei propusese Angliei unu tergu, cá ea se iè Egiptulu si Russi'a Constantinopolea, si acum organele politice din Europ'a nu stau locului de a-si exprime ingrigirile pentru pacea européna din incidentulu Anglo-egipteanu, care presupune una pre cautiune a Angliei pentru casulu, candu poterile nordice s'ar' apuca de resolvirea cestiunii orientelui prin annexari si ocupatiuni din mostenirea bolnavului.

De pe Somesiulu de diosu 29/11 1875.

(Capetu.)

A dóu'a causa a reului nostru, amu disu, ca e **indeferentismulu** detestabilu, ce-lu vedemu in ori-ce parte, dér' mai cu séma in — unii din — **inteleginti'a nóstra.**

Nece un'a bóla nu e asia de periculósa pentru unu poporu cá **indiferentismulu.** Candu acestu verme negru s'a pusu se róda la radecin'a arborelui **Culturei si Literaturei** unui poporu, — acésta atunci nece-decatu nu póte dá probe de progressu si de viétia, de aventu si propasire; elu devine retrogradu intunecandu-si viati'a si venitoriulu.

Si dorere! candu vede omulu **indiferentismulu** celu mare, de care e molipsita — o parte din — intieleginti'a nóstra romana ciscarpatina — facia cu ori-ce intreprenderi, de a promové benele si prosperarea nóstra, — cauta se suspine in sene, cá odeniora fericitulu G. **Lazaru:** „Dómne! pana-candu anii blastemului?!“

Dér', de ce se se insire la cuvente, candu faptele vorbescu mai elocentu?

Ori-ce intreprindere diaristica, fia acea ori politica, ori literaria, apoi: basericésca, scolasteca, economica etc., care ar' tienti la inaintarea si scóterea poporului nostru de sub pondulu orbiei spirituali — nu póte, cá, in data la inceputu, se nu se sdrobésca de parietele celu grosu alu **indiferentismului nostru!** Din diariale politice, din pucine cate avemu dincóce de Carpati — parte dispara, parte tragana in agonia, sciendu, ca si loru in curendu are se li bata ór'a mortiei din cans'a nesprijinului nostru!

„Orientulu Latinu“ a incetatu, „Albin'a“ nu incéta a se vaiera mereu asupr'a mortiei, „Federatiunea“ inca in dóg'a cea din urma — si écca, preste pucinu nu vomu avé luptatori pentru drepturele nóstre calcate si stirvite la pamentu! Diaria eschisivu economice, — de care poporulu nostru are cea mai mare lipsa, — avemu unulu la Blasiu; inse si acesta... me temu, ca unu ventaletiu de recéla i va sufla viétii'a. —

Diuaria basericesci dupa incetarea „Sionului rom.“ si a „Amvonului“ — inca in an. trecutu apar'u unulu sub numirea „Predicatoriulu Sateanului rom.“ — De si diligenti'a de feru si pré laudabile a Redactorelui acestui diariu nu a crutiatu nece un'a ostenéla intru redigerea lui, dandu pre langa opulu de predice si un'a „Foitia“ separata, in carea a publicatu articoli basericesci, scolasteci, economici, igienici, precum si alte notitie interessante si de folosu; totusi **Cursulu I** alu acestui diariu se finesce fora cá se fi potutu aduce tóte fruptele acele, cari le sperase cu doru Redactorele la inceputulu intreprinderei s'ale; érasi din cans'a recelei, cu care a fostu intempinatu!

De diaria scolastece, cari se ne inlesnésca, inaintarea invetiamentului nostru scolariu intre impregiurarile critice, in cari se afla pusu acum'a, — amu fostu pana acumu cu totulu lipsiti.

Abia numai cu 1-ma Octobre a. c. se ivi in Gheri'a, — la indemnulu unoru barbati benesemtitori si ingrigiati facia de crescerea tenerimei nóstre, — organulu pedagogicu „**Scól'a.**“ sub redactorea d. **Ales. Mic'a.**

Un'a intreprendere salutaria si la tempu, candu desvoltarea invetiamentului nostru e pusa sub cuciu, — merita totu spriginulu caldurosu alatu din partea clerului, catu si din partea invetiatoriloru; din **partea clerului:** ca-ci preotulu, vrendu a face pre catechetulu bunu in scólele nóstre va afla in ea **catechese,** demne de tóta valórea si consideratiunea; din **partea invetiatoriloru:** ca-ci docentele confusu in unele séu altele cestiuni va afla prin ea dilucidare si indreptariu, ér' cele uitate i se voru reimprospetá séu substitui cu altele nóue!

Ar' fi dér' un'a mare dauna, cá acésta intreprendere, la noi unica, se se lovésca indata la inceputu de murulu rece alu indiferentismului, ar' fi dauna, cá se nu o aiba pe més'a sa de cetitu oricare preotu si docente romanu; si accentuezu acésta cu atatu mai tare, cu catu vedemu, ca invetiamentulu nostru scolariu se afla sub secuestru politicu si tóte ochirile inimice suntu indreptate in contra crescerei bune si nationale a tenerimei nóstre!

Nu potu se trecu cu vederea cu acésta ocasiune si se nu-mi esprimu bucuri'a facia cu una idea totu atatu de salutaria pentru desceptarea poporului nostru, acea a d. **Negrutiu,** Redact. „Predicatoriului,“ — candu voiesce a edá dela 1 Ianuariu „Cartile Sateanului rom.“, un'a scriere, carea cetindu-o poporulu nostru, séu aflandu-o dela preotu, invetiatoriu séu cantore, — se se animeze si se se aprendia si in anim'a lui zelulu spre scientia si cultura.

Incependu numai de diosu ne vomu poté sui in susu!

Deci — se ne grupamu cu totii sub stendartulu **Progressului,** ca-ci altumodu nu ne merge bene!

Se sacrificamu din pucinelulu, ce avemu spre inflorirea benelui poporului romanescu!

Se spriginimu zelulu barbatiloru nostri benesentitori, cari, parte voiescu a se luptá pre aren'a periculósa a publicitatiei, parte pre cales inflorirei invetiamentului, parte pre campulu literaturei nóstre basericesci!

E dreptu, ca „**constitutiunea**“ ni-a golitu amaru pungele, inse ne potemu afla mediulóce ajutorentia prin formarea reuniuniloru, casineloru si societatiloru de lectura!

Se imprasciamu odata toti negur'a **indiferentismului** molipsitoriu, ca-ce petrundu in elu — contrarii salta de bucuria!

Preotulu aduca-si amente, ca nu are de a servi numai altariului, ci si **natiunei sale:** prin desceptarea si invetiarea poporului, cea ce se póte efeptui numai prin promorerea intreprenderiloru pentru **Cultur'a si Literatur'a** nóstra, din cari -si scóte **lumin'a** si sarea, cu care se lumineze si sare; invetiatoriulu nu jóce numai pre nainitulu ci pre instructorulu demnu; implinésca-si fia-care detorentiele facia cu sene si facia cu patri'a, cá se nu dicemu in urma cu lacrimele pre gene: „perirea ta din cene Israele!“

Sum in convingere, ca ori-care romanu adeveratu, care voiesce: cá **natiunea** nóstra se -si stérga odata lacrimele trecutului si se-si innece suspinele presentelui — sperandu unu venitoriu mai dulce, — va luá in consideratiune drépta aceste reimprospetari, provenite din anima sincera si curatu romanésca!

Junius.

Obiectele de auru ale tesaurului dela Petróa'a, care fusesera furate din Museulu nationalu si s'au gasitu:

1 Tava de auru, taiata in patru bucati, cu greutatea cinci oca, 280 dramuri;

1 Urna de auru in forma de ibricu, ruptu in dóue bucati, una oca, 132 dramuri;

1 Vasu rotundu de auru totu in forma de cosisletiu, in diece coltiuri, impodobitu cu granate rosii si albe, una oca si 72 dramuri;

1 Vasu rotundu de auru totu in forma de cosisletiu, in optu coltiuri, impodobitu cu granate rosii si albe, una oca, 355 dramuri;

1 Vasu de auru rotundu, in form'a unei farfurii, prin pregiuru cu figuri scóse afara, si in midiulocu c'o mica statua de auru, deslipita de vasu, una oca, 247 dramuri;

1 Colietu de gutu, de auru, cu dóue ace, impodobita cu dóue granate si alte pietre, 66 dramuri;

1 Bratiea de auru, in forma de belciugu, cu initiale gotice, 211 dramuri;

1 Idem multu mai subtire, fara initiale, 58 dramuri;

1 Lampa de auru in forma de sioimu, cu capulu ruptu, impodobite cu granate mari rosii si lantisiére de auru atarnate la códa, 252 dramuri

1 Ibis séu pasere mai mica, impodobita cu granate rosii si 5 lantisiére de auru atarnate de códa, 190 dramuri;

1 Idem idem cu lantisiére de auru, de cari suntu atarnate cate unu micu margaritariu, 167 dramuri;

1 Grafu de auru, impodobitu cu mai multe granate rosii, 63 dramuri;

Preste totu 12 piese de auru si in greutate totala de 14 oca, 63 dramuri.

— Aflamu, ca dintre tóte obiectele tesaurului dela Petróa'a susu mentionate, numai unu sfertu din tav'a cea mare si colietulu nu s'au gasitu, deórace, dupa marturisirea furului, aceste dóue obiecte au fostu aruncate de elu pe drumu, ne mai avendu cum se le ascundia prin haine si pantaloni unde ascunsese celelalte obiecte. — „Pr.“

Pretiurile piacei

in 10 Decembre 1875.

Mesura	Specia fructeloru		Pretiulu fl.	cr.
Metreta austriaca-40 cupe	Grau	fruntea	3	46
		midiuloculu	3	32
		de diosu	2	94
	Mestecatu		2	82
	Secara	fruntea	2	30
		de midiuloculu	2	18
	Ordiulu	fruntea	2	54
		de midiuloculu	2	28
	Ovesulu	fruntea	1	54
		de midiuloculu	1	48
	Porumbulu		2	80
	Meiu		2	20
	Hrisca		—	—
	Mazerea		4	20
	Lintea		5	60
	Fasiolea		2	—
	Sementia de inu		7	34
	Cartofi		—	86
Punta	Carne de vita		—	18
	„ de rimatoriu		—	26
	„ de berbece		—	10
Centenariu	Seu de vita prospetu		16	—
	„ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 10 Decembre 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 33	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 10 5/10	„ „
Augsburg	—	—	105 „ 50	„ „
Londonu	—	—	113 „ 80	„ „
Imprumutulu nationalu		—	73 „ 45	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 „ 35	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 „ 60	„ „
„ „ temesiane			80 „ —	„ „
„ „ transilvane			79 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.			85 „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	924 „ —	„ „
„ creditului	—	—	205 „ 70	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.